

Beer in de kijker

Edi: top bij big en vleesvarken

In het huidige seizoen scoort KI Vansteenlandt uit Krombeke opnieuw met een zoon van Virgo, ditmaal Edi.

Eens in de zoveel tijd komt er een uitzonderlijk talent voorbij, zoals Pelé, Maradona of Merckx. In mijn 23-jarige carrière in het varkensstamboek is dat nu Virgo. Voor het eerst levert een stamvader 3 seizoenen na elkaar een zoon met de hoogste fokwaarden. Ditmaal verdient ook de moeder, Avici, een plek in de schijnwerpers.

Uitmuntende prestaties

Edi presteerde niet alleen uitstekend bij de vleesvarkens in de selectiemesterij. Ook als big deden deze nakomelingen het geweldig in de kraamstal. Al geruime tijd verzamelt het zeugenbedrijf, dat de biggen aan de selectiemesterij levert, data over de vitaliteit van de biggen bij geboorte en over neonatale afwijkingen, zoals zwemmers en balbreuken. Sinds 2019 worden hiervoor fokwaarden berekend die meewegen in de kraamstalindex (KSI, zie tabel). Recent onderzoek toont aan dat VPF-fokkers de

Edi, eigendom van KI Vansteenlandt en gefokt door Luk Vermeiren, is opnieuw een Virgo-zoon. Foto: KI Vansteenlandt

KSI-index gebruiken in hun fokkerij, wat niet alleen gunstige evoluties in deze kenmerken laat zien, maar ook een daling van de kraamstaluitval van 17% in 2019 naar 13% in 2024 (zie *Kraamstalindex zorgt effectief voor betere prestaties in de kraamstal in Landbouwleven* van 16 mei 2024). Dit kenmerk werd pas recent toegevoegd aan de KSI, vanwege de ontwikkeling van geavanceerde algoritmes die rekening houden met het verleggen van biggen

naar pleegmoeders. Door de gunstige genetische parameters en voorspelbaarheid in onafhankelijke tests, wordt de kraamstaluitval nu zwaar ingewogen in de KSI-index.

Door een doorgedreven fokkerij op groei, vóór de introductie van de KSI, bleek deze aanvankelijk soms een uitdaging. Dankzij de snelle opname van vitaliteit en zwemmers in het fokbeleid en de beerkeuze bij stal Vermeiren, is het echter geen toeval

TABEL

Hitlijst per predikaat van de actieve beren afgetest in seizoen 2023.6
(volledige lijst raadpleegbaar op www.vpfo.be)

Beer	Stambknr.	Vader	Type	N	DG	VC	SLKW	BET	JG	DVO	KSI	Betr.	Eigenaar
Piétrain OPTIMAL PRIME													
Ensor Van Het Loonderhof	227A534	Zulto	KIG	26	115	146	119	0.901	94	95	116,1	0,681	K.I. Clincke Bart & Paul
Ebertus	221V949	Virgo	KIG	25	132	136	118	0.903	99	99	121,6	0,704	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Ebout Van 'T Velpenhof	222D312	Abx Van Weelde	KIG	13	123	103	122	0.880	124	120	123,6	0,601	De Wispelaere Chris
Elgon Van Het Loonderhof	227A589	Zuzi	KIG	24	113	100	119	0.904	134	116	124,6	0,717	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Piétrain OPTIMAL													
Edi	221V986	Virgo	KIG	26	154	145	112	0.900	105	126	145,8	0,697	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba
Ebdul Van Het Loonderhof	227A541	Abdul	KIG	26	130	149	92	0.881	117	82	115,8	0,72	K.I. Clincke Bart & Paul
Ebro-Nn Van De Janshoek	227B600	Berlingo Van 'T Lindenerf	KIG	27	162	115	93	0.887	133	133	138,3	0,716	Gorssen Jan
Eugano Van Het Rozenhof	223B172	Boor Van Het Rozenhof	KIG	27	159	110	98	0.887	138	135	114,7	0,665	Ki Centrum Oudenburg
Eisso V't Vogeltje	223E980	Alrun Ter Ganzendries	KIG	26	114	118	106	0.890	101	103	117	0,642	Comm. V. Ki Centrum Cornette Domien
Piétrain PREMIUM													
Eldar Van Het Loonderhof	227A588	Zuzi	KIG	25	94	118	129	0.913	102	103	131,4	0,703	Ki Centrum Vansteenlandt Bvba

VPF en de onderzoeksgroep Huisdierengenetica kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor rechtstreekse of onrechtstreekse schade als gevolg van het gebruik van bovenstaande gepubliceerde cijfers.

In bijgevoegde tabel vind je de berekening van de fokwaardeschatting van de Vlaamse Piétrain Fokkerij (VPF). Het gaat om beren die in november en december 2023 (seizoen 2023.6) zijn afgetest in Rumbek. Onder 'TI' bevinden zich 3 predikaten/labels. Optimal Prime (OPS) is het predikaat dat toegekend wordt aan het topsegment onder de VPF-beren. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor zowel levensgroei, voederconversie als slachtkwaliteit. Optimal (OS) is het predikaat dat toegekend wordt aan de beren voor optimale en efficiënte productie van Belgische vleesvarkens. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor groei en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor slachtkwaliteit. Premium (PS) is het predikaat dat toegekend wordt aan beren die garant staan voor een hoog vleespercentage en een uitstekende conformatie bij de nakomelingen. Deze beren hebben hoge fokwaardes voor slachtkwaliteit en voederconversie, met een standaardfokwaarde voor groei.

Type: type onderzoek: KI: Nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen; KIG: nakomelingenonderzoek voor beren op basis van gekruiste nakomelingen en het eigen genotype op SNIP chip; N: aantal onderzochte nakomelingen; JG: fokwaarde voor jeugdgroei aan de hand van het gewicht bij opzet in de vleesvarkensstal; DVO: fokwaarde voor dagelijkse voederopname (cijfer boven 100 is gunstig) DG: fokwaarde voor levensgroei; VC: fokwaarde voor voederconversie; SLKW: fokwaarde voor karkaskwaliteit gemeten met Autofom (cijfer boven 100 is gunstig); BETR: betrouwbaarheid van de gegevens: onbetrouwbaar=0, zekerheid=1; KSI: is de totaalindex (KSI) waar de kraamstalenmerken vitaliteit, % balbreuken, % zwemmers en kraamstaluitval, bij de nakomelingen, ingewogen worden. 120 punten is het populatiegemiddelde, bij een cijfer boven 120 kan men beter dan gemiddelde kraamstalprestaties verwachten; STATUS: (A): aanwezig op KI-centrum, (*): beer was reeds verwijderd van KI-centrum op moment van de berekening van de fokwaarde. Berekeningen met behulp van het Single-Step-Genomisch-BLUP-systeem. Berekeningen door Onderzoeksgroep Huisdierengenetica, Departement Biosystemen, KULeuven in opdracht van VPF.

dat Edi een topper is voor kraamstaluitval. Met een fokwaarde van 152 behoort hij tot de 3% beste van de populatie voor dit kenmerk. Zijn hoge waarden voor bigvitaliteit (163) en zwemmers (161) plaatsen hem in de 1% beste van de populatie voor deze 2 kenmerken. Uit recent onderzoek blijkt dat deze kenmerken genetisch gunstig gecorreleerd zijn met kraamstaluitval.

Moeder Avici

Edi's moeder, Avici, verdient ook aandacht. Drie seizoenen geleden was zij de moeder van Everton, een beer die uitblonk door de ultralage voederconversie bij zijn nakomelingen. Avici komt uit een sterke moederlijn. Haar nonkels Vigo en Udim waren in 2018 respectievelijk de derde en vierde in de hitlijst van de Gouden Piétrain-award. Udim had een mooi typisch exterieur en was destijds een van de aangeduide stamvaders voor het XXL-programma, een eerste georganiseerde poging om de groei in de Vlaamse Piétrainfokkerij (VPF) te stimuleren. De vader van Avici is de beer Vaan van de Janshoek, een bloedlijn die Vermeiren introduceerde uit de Janshoek-stal van Jan Gorsen in Kaulille. Deze stal is bekend om zijn Piétrain-lijnen die uitstekend presteren in de kraamstal. Vaan's vader, Siet van de Janshoek, werd in 2015 als beste getest en won toen de Gouden Piétrain-award. Het is belangrijk te vermelden dat alle dieren in Avici's afstamming af-

komstig zijn uit een periode waarin de fokdoelen van VPF sterk gericht waren op maximale conformatie en karkaskwaliteit, gecombineerd met een lage voederconversie, maar iets minder op groei.

Optimal Prime voor Ensor van het Loonderhof

Een speciale vermelding verdient hier ook de beer Ensor van het Loonderhof, gefokt door Stijn Coenen uit Grootloon en in eigendom van KI Clincke in Ruiselede. Ensor behaalde de koppositie in het Optimal Prime-segment, maar moest in de FWS-index het onderspit delven tegen Edi, die afgetekend won in het Optimal-segment. Hier behaalde Coenen dan weer de tweede stek met de beer Ebdul van het Loonderhof. Zo lijkt de inhaalslag in de groei bij Stijn Coenen op voorloper Vermeiren definitief ingezet te zijn. Dit doet hij voornamelijk met stamvaders uit de stal van Luk Vermeiren, net zoals tal van andere VPF-fokkers. De vraag is of de toekomstige fokproducten van Coenen de hegemonie van de Virgo-generatie kunnen evenaren of doorbreken. Ondanks de onderlinge concurrentie in de tweemaandelijks wedstrijd van de selectiemesterij, blijft fokkerij in stamboekverband een teamsport! Daarbij is de genetische diversiteit, door de verschillende visies en fokomstandigheden bij de fokkers, een absolute troef.

Jürgen Depuydt (VPF)

Recent vervoegde Génai Vansteenlandt het ki-team als derde generatie, na haar vader Gregory en grootvader Guido. Foto: KI Vansteenlandt

Besmet karkas in Duitsland

Afrikaanse varkenspest op 200 km van Belgische grens vergt verhoogde alertheid

Op 16 juni werd bij Rüsselheim, in de deelstaat Hessen in Duitsland, een karkas van een wild everzwijn aangetroffen waarbij Afrikaanse varkenspest (AVP) werd vastgesteld. Rüsselheim ligt op ongeveer 200 km van de Belgische grens, waardoor de dreiging voor varkenspest reëler wordt.

De varkenssector roept daarom op tot alertheid. Het Agrofront en ook brancheorganisatie PORK.be vroegen al snel na de vaststelling van dit nieuwe AVP-geval aan de federale en gewestelijke overheden om de Taskforce AVP opnieuw samen te roepen en om de preventiemaatregelen op te schalen. Het dode dier bevond zich immers op meer dan 600 km van het huidig afgebakende gebied waarin het virus opgemerkt is. Intussen werden zelfs al meerdere karkassen aangetroffen in dezelfde zone. Het is ongeveer 6 jaar geleden dat Afrikaanse varkenspest in ons land bij wilde everzwijnen in de provincie Luxemburg werd gevonden en dat had zware economische gevolgen voor onze varkenshouders. Er werd onder meer een exportban opgelegd. Dankzij een succesvolle bestrijding kon ons land eind 2020 vrij verklaard worden van AVP, maar pas sinds begin dit jaar kon – na heel wat inspanningen en onderhandelingen – de export van varkensvlees naar China terug op gang worden gebracht.

Preventieve acties

Met preventie doelen Agrofront en PORK.be op de

Op 200 km van de Belgische grens is Afrikaanse varkenspest aangetroffen. Foto: Belga

strikte toepassing van de bioveiligheidsmaatregelen binnen de gehele varkenskolom, maar ook op het aanscherpen van de sanitaire voorschriften voor buitenlandse transporteurs voor levend vee die in ons land komen laden/lossen nadat ze in AVP-risicogebieden gecirculeerd hebben. Daarnaast drongen beide organisaties erop aan dat de Gewesten de everzwijnenpopulatie onder controle houden en de afstralingen in grensregio's evalueren.

Reizigers en jagers

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) waarschuwt ook EK-voetbal-

supporters en andere reizigers in Duitsland om alert te zijn bij hun terugkeer. Vermits het virus ineens een sprong maakte van meer dan 500 km van de reeds gekende risicogebieden, is het waarschijnlijk dat deze verspreiding gebeurde via menselijk handelen. Het FAVV adviseert onder meer om geen varkensvlees zoals salami of gedroogde worsten mee terug te nemen naar België. Ook jagers die van deze regio terugkeren, moeten al het gebruikte materiaal ontsmetten. Het FAVV wijst erop dat er ook in Italië en in heel wat landen in Oost-Europa nog steeds AVP-besmettingen zijn, waardoor er voor deze regio's hetzelfde advies geldt.

TD/AV